

- сформулювати цілісне уявлення про природу;
- залучити дітей та молодь до активної природоохоронної діяльності;
- сформувати чіткі норми поведінки в природі.

Метою створення мережі екологічних стежок є: сформувати цілісне уявлення про природу, розширити та поглибити знання учнів про природні та історико – культурні особливості певного регіону України, ознайомити з об'єктами живої та неживої природи певної місцевості, показати їх взаємозв'язки та взаємозалежності, показати наслідки антропогенної діяльності на природу; організувати регульований відпочинок на природі; розвивати комплексне уявлення про світ, бажання вивчати природу, охороняти та примножувати її багатства; виховувати почуття відповідальності за свою діяльність в природі, поваги та любові до неї, потребу захищати та збагачувати її ресурси.

Для організації мережі екологічних стежок слід розробити та створити ряд окремих екологічних стежок на певних природних об'єктах конкретного регіону, який включає мережу.

При створенні окремих зелених стежок слід врахувати як природний так і рекреаційний потенціал обраної території, її привабливість, доступність та інформативність. Кожна екологічна стежка має включати ряд обов'язкових станцій: 1. вступна – початок стежки, певний природний об'єкт, привабливий з науково-пізнавальної, історико-культурної та рекреаційної точки зору; 2. основна – може включати ряд підстанцій (особливості рослинного, тваринного світу, ландшафту тощо), обов'язковою підстанцією є вплив людини на природу місцевості; 3. заключна станція – включає особливо цінний об'єкт з природоохоронної, історико-культурної, рекреаційної, естетичної точки зору.

Екологічна стежка повинна включати елементи для здійснення науково дослідної роботи учнів, проведення науково пізнавальних, туристичних та природоохороннопросвітницьких маршрутів. Кожна зелена стежка як частина мережі має повністю відображати природні особливості даної частини регіону і відповідати природоохоронним цілям.

Мережа екологічних стежок є унікальним засобом формування екологічної свідомості відповідає вимогам впровадження в освіту концепції збалансованого розвитку.

УПРАВЛІНСЬКА КУЛЬТУРА ЯК ПРОФЕСІЙНА ЯКІСТЬ КЕРІВНИКА НАВЧАЛЬНОГО ЗАКЛАДУ

Горбань С. (Полтава)

Освіта в Україні відіграє значну роль у системі соціальних інституцій, виконує традиційні функції передачі знань, умінь і навичок професійної діяльності, розвиває в молоді ерудицію та інтелект і реально визначає культурні орієнтири майбутнього суспільства. Тому сталі стереотипи в системі управління освітою не повинні перешкоджати соціокультурним засадам і прагненням сучасної молоді до ініціативи, інновацій, повної самореалізації. Головне – створити середовище, в якому суб'єкти навчально-виховного процесу були б спроможні вчитися й працювати для досягнення спільної мети [2, с.84].

Серед найголовніших завдань вищої педагогічної освіти на всіх етапах її розвитку є формування управлінської культури майбутніх педагогів як запорука ефективності діяльності навчального закладу. Проблема ж формування управлінської культури майбутніх учителів є досить нерозробленою. Процес

формування управлінської культури майбутніх педагогів – процес становлення (самостійно або за допомогою інших) мотиваційно-ціннісного відношення до управлінсько-педагогічної культури, засвоєння системи знань про неї, формування навичок управління, результатом якого є високий рівень сформованості цієї якості у фахівця.

Менеджер освіти виступає керівником, що формує відношення всередині та поза організацією, орієнтує членів організації на досягнення цілей. Він щоденно приймає рішення, які ґрунтуються на особистих принципах та цінностях. Якщо особисті цінності нечіткі, менеджеру не вистачатиме досить твердих підстав для суджень, які в цьому випадку можуть сприйматися оточуючими як необґрунтовані. Сучасна концепція успішного управління орієнтована на такі цінності, як ефективність, реалізація потенціалу працівників і зростаюча готовність до нововведень. Менеджери, які мають нечіткі основні принципи або відступають від них чи ґрунтуються на цінностях вчорашнього дня, не здатні здійснювати ефективного керівництва. На думку В.Терентьєва, цінності менеджменту – це свідомий вибір системи ідей, вони мають особливе значення й прийняті в якості направляючих передумов, на основі яких менеджери здійснюють свою професійну діяльність [3, с.41].

Метою освіти є менеджер як людина-ідеал, якого відрізняє культура творчої праці, розумного споживання, культура гуманістичного спілкування, культура пізнання, культура естетичного засвоєння дійсності таким чином, щоб вона робила людину не тільки освіченою, але й культурною, духовною, вчила не лише думати, а й мислити, націлювала не на оволодіння готовими знаннями та їх застосування, а на креативність. Культурний, духовний менеджер в освіті – досить важлива передумова не тільки успішної його роботи, але й (що не менш важливо!) становлення правового демократичного суспільства [1, с.18-20].

Професійна діяльність керівника школи вимагає спеціальної підготовки, певних професійно значущих якостей, професійної компетентності, управлінської культури. Така діяльність збагачує особистість, розширює її можливості, вводить у сферу соціально-економічної та духовної взаємодії з колективом, формує її мотиваційну сферу, змінює ціннісні орієнтації. Управлінська культура як складова професійної діяльності керівника школи характеризується особливостями усвідомлення поведінки та діяльності людей в організації і є частиною сфери культури праці, культури професійної управлінської діяльності.

Управлінська культура керівника як цілісна властивість особистості виявляється у процесі професійної управлінської діяльності; характеризує особливості свідомості, поведінки, спілкування та управління керівника; забезпечує усвідомлення та культуродоцільність професійної діяльності; стимулює творчий розвиток (особистісне зростання, самоактуалізацію) керівника у процесі його діяльності.

Управлінська культура може виступати і як умова успішної управлінської діяльності, і як її складова, і як одна з характеристик носія управлінської діяльності.

Таким чином, яку б блискучу освіту не здобув менеджер, йому треба постійно займатись самовихованням, саморозвитком. Менеджер освіти ХХІ століття повинен працювати над своїми морально-естетичними якостями, особистісним розвитком та іміджем. Щоб ефективно управляти освітньою установою й стати компетентним менеджером освіти, дуже важливо мотивувати кожного педагога до особистісного розвитку, який є фактором підвищення моральної та професійної культури.

Література

1. Журавлева Л.В. Теоретические и практические основы профессиональной подготовки менеджеров сферы образования: Автореф. дис. . канд. пед. наук. 13.00.08 / Липецкий гос. пед. ун-т. – Липецк, 2001. – С. 18-19.
2. Соціокультурні засади менеджменту в освіті / С.М.Омельченко // Педагогіка і психологія. – 2002. – №3. – С. 84.
3. Терентьев В.К. Истини управления: взгляд на основы менеджмента. – М.: Сентябрь, 2002. – №3. – С. 41.

УРОК-КВК З ТЕМИ: “ХІМІЧНА КІНЕТИКА”

Горбунова І.М., Магда В.І. (Полтава)

Актуалізація нетрадиційних форм навчання відбувається в ті моменти, коли з'являються нові соціальні завдання, а також форми, які відзначаються нестандартністю організації навчального процесу, забезпечуючи оптимальність розв'язання навчально-виховних завдань.

До головних переваг нетрадиційних форм проведення уроку відносять: незвичайність і цікавість змісту, одержання практичного або суспільного досвіду, створення позитивного емоційного настрою в учнів, формування інтересу до предмета, виховання творчої особистості школяра.

Умови сучасного життя вимагають, щоб школа підготувала учнів, які здатні самостійно добувати знання, швидко орієнтуватись у конкретній ситуації. Зробити ефективну навчальну працю необхідною позицією співпраці, при цьому учень і вчитель працюють разом заради досягнення спільної мети. Щоб активізувати розумову діяльність учня, необхідно вирішити водночас три завдання: вибрати форму роботи на уроці, яка здатна зацікавити учня з будь-яким рівнем підготовки, залучити увесь клас до сумісного процесу пізнання; визначити кожному учню частку загальної проблеми, реалізуючи диференційований підхід до навчання; зняти у слабого учня страх перед поганою оцінкою в разі неправильної відповіді. Найбільш ефективний шлях у вирішенні цих завдань є широке втілення в практику уроку різних видів ігор.

Прикладом навчально-рольової гри є урок-КВК з теми: “Хімічна кінетика”.

Традиційно КВК починається з привітання команд, що змагаються. Потім проводять розминку для розуму.

“Аукціон знань”

Команди задають одна одній запитання:

1. Що таке кінетика хімічних процесів?
2. Пояснити, чому існує небезпека вибуху, якщо утворюється велика кількість сухої пилоподібної горючої речовини?
3. Чому каталізатор прискорює швидкість хімічних реакцій?
4. Як підвищити або знизити енергію активації процесу?
5. Навести приклади впливу природи реагуючих речовин на швидкість хімічної реакції.
6. Як пояснити той факт, що розжарена вуглинка жевріє на повітрі й яскраво спалахує в кисні?
7. Для яких, за механізмом, реакцій справедливий закон діючих мас?
8. Як прискорити процес хімічної реакції, якщо в ній беруть участь дві тверді речовини? Тверда й рідка речовини?